

De Historische ontwikkeling der Prothodontie door J. G. van der Ven, Lector aan de Rijks Universiteit te Groningen. Uitgave: J. B. Wolters, Groningen, Batavia. Prijs f 0.90.

In deze, op 6 Maart j.l. gehouden, inaugurele rede geeft de schrijver eerst een geschiedkundig overzicht van de geleidelijke groei der tandvervangning vanuit het grijze verleden: Egyptenaren, Grieken en Etruriërs. Voor de latere tijd begint met Fauchard een nieuw tijdperk voor de tandvervangning op het geduldige papier, die pas bruikbare vormen aanneemt na de uitvinding van de afdruk en later van de industriële vervaardiging van porseleinen kunststanden in Amerika in het midden van de vorige eeuw. Dan volgt in 1864 het gebruik van rubber als basismateriaal.

De auteur bespreekt vervolgens het streven naar een verbetering der oorspronkelijke naïeve tandvormen en -kleuren, het zoeken naar harmonie tussen de omtrek van het gelaat en de ontworpen modellen der frontanden, in het begin dezer eeuw.

„Na 1920,” aldus de schrijver, „is er een enorme verbetering gekomen in de vormen en kleuren der in de handel zijnde kunststanden en thans is hierin een zodanige perfectie bereikt, dat men bijna niet meer op grote verbeteringen mag rekenen, behalve dan op een verbetering van de hardheid der kunstharsen, die vermoedelijk in een nabije toekomst het porselein als grondstof zullen kunnen gaan verdringen.”

Intusschen ontwikkelde zich het articulatieprobleem voor welks oplossing een natuurgetrouwe nabootsing van de ingewikkelde bewegingen van de onderkaak en de ruimtelijke relatie der kaken wordt nagestreefd. Wat niet kan worden vastgelegd is de vering van het slijmvlies, de z.g. resiliëntie.

De schrijver behandelt voorts de verschillende afdrukmethoden ter verhoging van de retentie en vermindering van de voor het houvast ruïneuze resorptie, een voortgezet proces, dat sterk onder de invloed staat van onevenwichtige functionele druk van het artificiële kauwapparaat.

Aan de partiële prothese, volgens de schrijver het meest verwaarloosd en het bederf van het restgebit door verhoging van de cariesvatbaarheid, bevordering der parodontose en van de resorptie der kaak, viel pas een beter begrip ten deel onder de invloed van Kennedy's opvattingen. De als doel gestelde synthese tussen biologische en mechanische principes in de gesteunde prothese kan hier de begeerde uitkomst brengen.

Ten slotte geeft de auteur een plaatsbepaling van de prothodontie ten opzichte van de andere onderdelen der tandheelkunde. Moge „uitneembaar” brugwerk zuivere prothodontie vertegenwoordigen, het vaste kroon- en brugwerk maakt gebruik van werkprincipes die voor een groot deel aan de conserverende tandheelkunde ontleend zijn. Ten aanzien van de chirurgie verhoudt zij zich meer aanvullend: camoufleren van weefseldefecten en ondersteunen van weke gelaatsdelen, welke operatief van hun benige onderlaag zijn beroofd.

Over de gangbare toepassing der gebitsvervangning houdt de schrijver een scherp requisitoir: de partiële prothese belaaft het restgebit, het volledige kunstgebit de na de totale extractie overgebleven delen van het kauworgaan: de processus alveolaris, het kaakgewricht en de weke delen van het aangezicht.

Het grote aanpassingsvermogen van de prothesedragers en van het kauwmechanisme is in wezen deszelfs grootste vijand. De onbevoegde uitoefening, die zich voornamelijk op de tandvervangingsricht, vindt in dat aanpassingsvermogen haar voedingsbodem met alle schadelijke gevolgen van dien.

De prothodontie is, zo besluit de schrijver, als een zuivere technische kunst ontstaan, welke thans echter als een hulpmiddel moet worden beschouwd om te komen tot een vervanging, die — in plaats van schade toe te brengen — de overgebleven delen van het kauworgaan dient te conserveren.

B.